

PM Rotel I (Dnr KS 2022/495)

Uppföljning av budget 2022 – Tertiärrapport 1 per den 30 april med helårsprognosuppföljning av budget för Stockholms stad

Samt med Uppföljning av budget 2022 – Tertiärrapport 1 sambehandlade ärenden

Avtal om samverkan mellan Stockholms stad och Södertörns högskola, dnr KS 2022/545

Samverkansöverenskommelse mellan Huddinge kommun och Stockholms stad kring ett utökat samarbete inom områdena fritidsverksamhet, näringsliv och trygghet, dnr KS 2022/546

Making Cities Resilient 2030 - Ansökan om medlemskap, dnr KS 2022/507

Klimatinvesteringar – rapport (Initiativ till att rapportera resultatet av beviljade klimatinvesteringsmedel ur central medelsreserv fram till år 2022), dnr KS 2022/436

Nobel Week Lights – beslut gällande stöd till arrangör och intern aktivering år 2022, dnr KS 2022/541

År 2023: HMK 50 år på tronen och det moderna Sverige 500 år – stadens bidrag till bemärkelseåret, dnr KS 2022/372

Fördelning av statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder, dnr KS 2022/592

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Tertiärrapport 1 för år 2022 för Stockholms stad godkänns.
2. Nämnderna medges budgetjusteringar för minskade nettokostnader med 10,2 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2022 års budget enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. Nämnderna medges budgetjusteringar för ökade investeringsutgifter med 27,8 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2022 års budget enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

4. Nämnderna medges budgetjusteringar för ökade nettokostnader med 12,4 mnkr. Finansiering sker genom att omdisponera för ändamålet avsatta medel under kommunstyrelsen m.m. i 2022 års budget enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Nämnderna medges budgetjusteringar för ökade nettokostnader med 14,7 mnkr. Finansiering sker genom utdelning från donationsfonder enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
6. Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 386 mnkr för redovisade omslutningsförändringar enligt bilaga 1 och 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
7. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beviljas medel avseende projekt gällande sociala investeringar med en budget om 4,4 mnkr, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, bilaga 0.
8. Nämnder uppmanas och stadens bolagsstyrelser uppmanas, genom Stockholms Stadshus AB, att justera och komplettera sina indikatorer och målvärden samt vidta åtgärder enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 3 och 4 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
9. Basnyckeltal med utfall för år 2021 godkänns med hänvisning till vad som sägs i bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Avtal om samverkan mellan Stockholms stad och Södertörns högskola (KS 2022/545) godkänns enligt bilaga 6 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
11. Samverkansöverenskommelse mellan Stockholms stad och Huddinge kommun, för ett utökat samarbete inom fritidsverksamhet, näringsliv och trygghet (KS 2022/546) godkänns enligt bilaga 7 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
12. Stockholms stad, genom stadsledningskontoret, går med i initiativet Making Cities Resilient 2030 (dnr KS 2022/507) med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
13. Uppföljning av klimatinvesteringar 2019-2022 (dnr KS 2022/436) godkänns enligt bilaga 8 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
14. Stadsdirektören ska teckna avtal med Nobel Group Interests AB för Nobel Week Lights år 2022 (dnr KS 2022/541) med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
15. Kostnaden för stadens bidrag till bemärkelseåret 2023 då statschefen suttit 50 år på tronen och det moderna Sverige fyller 500 år bedöms uppgå till 3,5 mnkr. Kostnaden behandlas i kommunfullmäktiges budget för 2023 (dnr KS 2022/372) med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
16. Stadens bidrag till bemärkelseåret ska utformas i samverkan mellan kommunstyrelsen och kulturnämnden (dnr KS 2022/372) med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
17. Statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan 2022, som uppgår till 36,1 mnkr för Stockholms stad (dnr KS 2022/592), fördelas med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
18. Utöver vad som framgår ovan avslås övriga framställningar i tertialrapport 1 från nämnderna.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Enligt stadsledningskontorets anvisningar för uppföljning av kommunfullmäktiges budget 2022 ska stadens nämnder liksom tidigare år upprätta tertialrapport 1 med fokus på avvikelserapportering samt eventuella åtgärder för att ha en ekonomi i balans och uppnå kommunfullmäktiges mål.

Tertialrapporterna med helårsprognos utgör en del av den löpande uppföljning och uppsiktsplikt som kommunstyrelsen har ansvar för. Uppföljningen bygger i huvudsak på att prognostiserade avvikelser mot budget och mot verksamhetens mål redovisas och kommenteras. Syftet är att genom samlad information om ekonomi och verksamhet ge stadens ledning en helhetsbild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål.

Kommunfullmäktige har fastställt tre inriktningsmål samt tolv underliggande mål för verksamhetsområden. Under respektive inriktningsmål ges en sammanfattad bedömning av nämndernas och bolagsstyrelsernas prognostiserade uppfyllelse av årsmålet.

I föreliggande ärende gör stadsledningskontoret en bedömning av uppfyllelse av verksamhetsområdesmålen för det innevarande året. Bedömningen utgår från hur nämnderna och styrelserna, i sina tertialrapporter, beskriver att de kommer arbeta under året för att bidra till uppfyllelse av årsmålet. Tillsammans med denna budget-uppföljning sambehandlas ett antal ärenden, vilka framgår av underrubriker till ärendet. Dessa ärenden beskrivs närmare i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Tertialrapport 1 innehåller stadsledningskontorets bedömning av hur stadens verksamheter kommer att uppnå årsmålet för samtliga av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål: *En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla*, *En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt* och *En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden*. Stadsledningskontorets bedömning är att inriktningsmålen kommer att uppnås helt under 2022. Måluppfyllelsen förutsätter fortsatt god budgethållning och att nämnderna och bolagsstyrelserna genomför nödvändiga strukturella förändringar.

De ekonomiska konsekvenserna av det ryska anfallskriget mot Ukraina och pandemin är svårbedömda och det finns därför en viss osäkerhet i nämndernas prognoser. Det rådande världsläget, inflationen och pandemins efterdyningar riskerar att ge en stor påverkan på stadens verksamheter och ekonomi. Enligt Sveriges kommuner och regioners ekonomirapport i maj beräknas även 2022 bli ett år med relativt starka resultat för kommuner och regioner tack vare att skatteintäkterna fortsätter att öka snabbt. För 2023 kommer däremot kommuner och regioner att

kraftigt påverkas av att inflationen ökar snabbare än skatteintäkterna, som utvecklas relativt positivt till följd av återhämtningen i ekonomin. I synnerhet ökar priserna på vissa varor och tjänster såsom transporter, energi, livsmedel och byggkostnader, men även räntekostnaderna ökar. Inte minst påverkar inflationen pensionskostnaderna som totalt för Sveriges kommuner och regioner beräknas öka med 31 miljarder kronor 2023 jämfört med 2022.

Helårsprognosen för 2022 års resultat visar efter tillstyrkta budgetjusteringar och övriga korrigeringar ett överskott på 980 mnkr. Den största förklaringsposten till det prognostiserade överskottet är slutavräkningen för 2021 års skatteintäkter som uppgår till 742 mnkr. Nämnderna har generellt en god budgethållning och redovisar efter resultatöverföring ett prognostiserat överskott jämfört med budget om 195 mnkr. De utmaningar som Sveriges kommuner och regioner står inför de kommande åren medför att det är av fortsatt hög vikt med kostnadskontroll, uppföljning och en stark projektstyrning i stadens nämnder och bolagsstyrelser för att säkra motståndskraften att klara framtida störningar och samhällskriser.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Tertialrapport 1 för år 2022 för Stockholms stad godkänns.
2. Nämnderna medges budgetjusteringar för minskade nettokostnader med 10,2 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2022 års budget enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. Nämnderna medges budgetjusteringar för ökade investeringsutgifter med 27,8 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2022 års budget enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
4. Nämnderna medges budgetjusteringar för ökade nettokostnader med 12,4 mnkr. Finansiering sker genom att omdisponera för ändamålet avsatta medel under kommunstyrelsen m.m. i 2022 års budget enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Nämnderna medges budgetjusteringar för ökade nettokostnader med 14,7 mnkr. Finansiering sker genom utdelning från donationsfonder enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
6. Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 386 mnkr för redovisade omslutningsförändringar enligt bilaga 1 och 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
7. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beviljas medel avseende projekt gällande sociala investeringar med en budget om 4,4 mnkr, med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, bilaga 0.
8. Nämnder uppmanas och stadens bolagsstyrelser uppmanas, genom Stockholms Stadshus AB, att justera och komplettera sina indikatorer och målvärden samt vidta åtgärder enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 3 och 4 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
9. Basnyckeltal med utfall för år 2021 godkänns med hänvisning till vad som sägs i bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Avtal om samverkan mellan Stockholms stad och Södertörns högskola (KS 2022/545) godkänns enligt bilaga 6 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

11. Samverkansöverenskommelse mellan Stockholms stad och Huddinge kommun, för ett utökat samarbete inom fritidsverksamhet, näringsliv och trygghet (KS 2022/546) godkänns enligt bilaga 7 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
12. Stockholms stad, genom stadsledningskontoret, går med i initiativet Making Cities Resilient 2030 (dnr KS 2022/507) med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
13. Uppföljning av klimatinvesteringar 2019-2022 (dnr KS 2022/436) godkänns enligt bilaga 8 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
14. Stadsdirektören ska teckna avtal med Nobel Group Interests AB för Nobel Week Lights år 2022 (dnr KS 2022/541) med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
15. Kostnaden för stadens bidrag till bemärkelseåret 2023 då statschefen suttit 50 år på tronen och det moderna Sverige fyller 500 år bedöms uppgå till 3,5 mnkr. Kostnaden behandlas i kommunfullmäktiges budget för 2023 (dnr KS 2022/372) med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
16. Stadens bidrag till bemärkelseåret ska utformas i samverkan mellan kommunstyrelsen och kulturnämnden (dnr KS 2022/372) med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
17. Statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan 2022, som uppgår till 36,1 mnkr för Stockholms stad (dnr KS 2022/592), fördelas med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
18. Utöver vad som framgår ovan avslås övriga framställningar i tertialrapport 1 från nämnderna.

Stockholm den 15 juni 2022

ANNA KÖNIG JERLMYR

Bilagor

0. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande - Uppföljning av budget 2022 – Tertialrapport 1 per den 30 april 2022 med helårsprognosuppföljning av budget för Stockholms stad, med underbilagor nedan:
  1. Av nämnderna begärda och av stadsledningskontoret avstyrkta/tillstyrkta budgetjusteringar samt av nämnderna redovisade omslutningsförändringar
  2. Resultatprognos och prognos på investeringsplan
  3. Ändringar av indikatorer och basnyckeltal
  4. Uppmaningar till stadens nämnder och bolagsstyrelser
  5. Basnyckeltal med utfall för år 2021
  6. Avtal om samverkan mellan Stockholms stad och Södertörns högskola
  7. Samverkansöverenskommelse mellan Huddinge kommun och Stockholms stad kring ett utökat samarbete inom områdena fritidsverksamhet, näringsliv och trygghet
  8. Klimatinvesteringar rapport

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Delvis godkänna förslaget till tertialrapport 1.
2. Se över vilka behov av budgetjusteringar som socialnämnden, stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden har för att innevarande år kunna möta de ökade behoven som har uppstått som en följd av prisökningarna.
3. Initiativ tas för att teckna ett lokalt kollektivavtal om fasta anställningar med de fackliga organisationerna
4. Avsätta ytterligare medel för att förstärka Jobbtorgen och öka antalet platser för Stockholmsjobb.
5. Återställa produktionsmålen för allmännyttan till minst det dubbla och därmed återta sänkningen jämfört med tidigare budget under mandatperioden.
6. Avslå ökningen till 3,5 mnkr för HMK 50 år på tronen och istället omfördela till hederbelöning för deltagare i daglig verksamhet enligt vår oppositionsbudget
7. Tilldela stadsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan på 36,1 mnkr enbart till förskolor i socioekonomiskt eftersatta områden.
8. Därutöver anför följande:

En underfinansierad budget

Vänsterpartiet har 2022 lagt en stark driftsbudget för en jämlik, jämställd och ekologiskt hållbar stad, långt ifrån majoritetsbudgeten för staden som baseras på bibehållen skattesänkning, utförsäljningar, ombildningar och privatiseringar, som blir den sista stadsövergripande budgetuppföljningen före valet i september.

Pandemin har haft mycket stor påverkan på stadens verksamheter och medarbetare och även om den förhoppningsvis är över för gott dröjer många av effekterna kvar. Vad pandemin verkligen har visat är behovet och vikten av en stark och hållbar offentlig sektor, och det är också vårt absoluta fokus när det gäller återhämtningen i staden. Då det är det offentliga som har sett till att det finns allt från förstärkningsteam inom hemtjänsten som även kan ta hand om smittade brukare från de privata utförarna till förskola under sommaren för all den personal inom vården som kanske inte kunde ta ut sin semester. Då det är det offentliga som hållit uppe många privata företag för att säkerställa att pandemin inte får än större ekonomiska konsekvenser. Då det är det offentliga som ger trygghet när och där marknaden brister.

Som vi konstaterade i samband med årsredovisningen gick staden in i budgetåret med ett överskott på över 2 miljarder till följd av realisationsvinster, stora markförsäljningar samt statliga ersättningar, tillfälliga statsbidrag, lägre efterfrågan på kommunal service samt lägre kostnader pga. pandemin. Marginalerna för att staden själv ska klara det kommunala grunduppdraget i en kris har uppenbart saknats, vilket inte bådär gott inför det rådande världsläget med det ryska anfallskriget i Ukraina, och den ökade inflationen i dess spår.

Tertialrapporten följer därmed upp i grunden underfinansierade verksamheter baserade på en budget som skjuter kostnaderna framför sig och försvårar de långsiktiga lösningarna. Under pandemin har ojämlikheten i staden fördjupats och liksom en vårdskuld byggts upp i regionen har motsvarande socialskuld byggts upp till framförallt stockholmare i behov av stöd och omsorg men även unga vars skolgång många gånger har blivit försämrade under pandemin.

Även en kompetensutvecklings- och arbetsmiljöskuld har byggts upp till de anställda, vilket kräver gedigna satsningar kommande år. Betecknande för majoritetens politik är dock att nödvändiga lättnadspaket tagits fram för näringslivet, men något lättnadspaket för de av sta-

dens invånare som drabbats hårt av pandemin har vi inte sett röken av. Vårt initiativ till krispaketet för barnfamiljer med sämst ekonomi har exempelvis avvisats.

Med Vänsterpartiets budget hade äldreomsorgens tillkortakommanden på grund av låg bemanning, svag medicinsk kompetens och fragmentarisk organisation med många privata utförare kunnat börja åtgärdas och därmed bidra till att bygga upp tilltron till äldreomsorgen igen. Hyresgästerna i allmännyttans bostäder hade haft kvar tryggheten med sin hyresvärd och sluppit genomgå flera år av ombildningsprocesser där grannar ställs mot varandra. Över 1200 hyresrätter med överkomliga hyror hade funnits kvar på hyresmarknaden och betydligt fler markanvisningar hade givits till de fyra kommunala bostadsbolagen. Nästan 200 stora hyresrätter hade varit kvar att söka för trångbodda familjer när lägenheterna blivit lediga och tillgängliga på bostadsförmedlingen. Staden hade prioriterat att äga samhällsfastigheter för långsiktiga behov istället för att hyra som idag. Anställda hade erhållit bonus om cirka 5000 kr för insatser under pandemin, och initiativ hade tagits till ett lokalt kollektivavtal om fasta anställningar i äldreomsorgen.

Med tanke på de ökade skatteintäkterna som inkom efter att budgeten antogs, ökade statsbidrag och ännu inte fördelade medel ur centrala medelsreserven ser vi goda möjligheter att förstärka verksamheterna enligt vårt förslag till beslut i samband med denna tertialrapport.

Socialtjänst

Den sociala skulden efter pandemin gör sig fortfarande påmind på flera håll, inte minst för målgruppen inom LSS. Personer som redan levde i utsatthet innan pandemin har det allra tuffast vilket framgått av flera granskningsrapporter. Det är bekymrande att den upplevda nivån av trygghet, bemötande och diskriminering bland brukare inom LSS-omsorgen inte når upp till målen. Här behöver stadsdelsnämnderna ta ett krafttag i frågan.

Vidare ställer vi oss frågande till varför årsmålet för andelen förmedlade bostad först- och försöks- och träningslägenheter inte bedöms uppnås. Enligt revisionsberättelsen för kommunstyrelsen 2021 uppskattas att det finns ungefär 2400 personer som lever i hemlöshet inom staden, och vi vet sedan tidigare att det finns barnfamiljer utan permanenta bostäder som placeras i tillfälliga vandrarhemslösningar. Vi ställer oss därför också undrande till SLK:s kommentar om att behovet av tillkomna genomgångsbostäder ej bedöms föreligga för närvarande. Efterfrågan på bostäder är enorm i Stockholm och men ändå tycks det finnas svårigheter med att förmedla genomgångsbostäder inom staden, ett problem som skyndsamt måste åtgärdas. Den politiska styrningen av stadens bostadssociala resurser måste därför bli tydligare så att lägenheterna kommer utsatta målgrupper till användning.

Socialtjänsten är i stort behov av ökade resurser och mer behövs göras för att stärka personalens arbetssituation. Socialnämndens tertialrapport visade att personalrörligheten ökar samt att antalet anlitate konsulter i verksamheterna stiger. Vi beklagar att arbetet med handlingsplanen har nedprioriterats av det blågröna styret och att implementeringen av åtgärderna inte längre följs upp med samma noggrannhet som när den rödrosa oppositionen styrde. Att handläggare och socialsekreterare inte hinner med sitt arbete syns exempelvis i den bristande uppföljningen av placerade barns skolresultat, hälsa och tandhälsa och i barn bristande delaktighet i socialtjänstens beslutsfattande. Det är inte tillräckligt att stadsledningskontoret uppmanar stadsdelsnämnderna att åtgärda problem, om det inte tillkommer ökade resurser från politiskt håll så är det svårt att se hur någon förändring ska bli möjlig.

Bostadsbyggande

Vi ser det vidare som ett uttryck för önsketänkande att uppföljningen på faktamässiga grunder bedömer att KF:s mål 2.2 om bostadsbyggandet ens kan uppfyllas delvis, då prognoserna för de tunga indikatorerna för påbörjade bostäder, påbörjade hyresrätter respektive bostäder i godkända/antagna detaljplaner i 2023 års Stockholmsförhandling är bara hälften eller mindre än årsmålet. Exploateringsnämnden redovisar att bara 273 bostäder markanvisats när en tredjedel av året har gått, vilket till och med är färre än samma period förra året då 675 bostäder markanvisats. Vidare är periodens utfall noll för såväl tillkomna permanenta genomgångsbo-

städer i SHIS regi som markanvisade genomgångsbostäder för prioriterade grupper samt bara 12 för bostäder i syfte att nå minskade boendekostnader. Mot bakgrund av den minst sagt otillräckliga måluppfyllelsen bör KF-målet 2:2 *Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov* bedömas som ej uppfyllt.

Vi efterlyser en snabb analys av varför så få markanvisningar för bostäder kommer fram. Om majoriteten vill nå målet bör man börja med att produktionsmålen för våra egna bostadsbolag återställs till minst föregående års nivå, från den mer än halvering som gjordes i budget 2021. Bostadsbristen är så omfattande och akut i staden att såväl allmännyttiga som privata bostadsbolag behöver bidra med att bygga hyresrätter. En fortsatt planering för övervägande andel bostadsrätter i rådande ekonomiska läge riskerar därtill att allvarligt fördjupa problemen, då bostadsrätter är mycket mer konjunktur känsliga än hyresrätter samtidigt som allmännyttan som stabil aktör kan fungera konjunkturdämpande. Att möta den svaga uppfyllelsen av tidigare bostadsmål med sänkta mål är en passiv politik, och ett exempel på otillräcklig övergripande styrning, vilket koncernledningen tidigare uppmärksammat.

Miljö och klimat

När vi närmar oss slutet på mandatperioden tvingas vi också konstatera att den nuvarande majoriteten inte använt de senaste fyra årens möjligheter att ta kraftfulla steg mot en hållbar omställning. Det känns tröttsamt att år efter år konstatera att stadens högt ställda mål allt mer bygger på förhoppningar och allt mindre på konkreta planer. Vi saknar fortfarande handlingsplanen för minskade utsläpp för vägtrafiken och utbyggnaden av laddinfrastrukturen går alldeles för långsamt. I kommentarerna efterlyser man uppdaterade handlingsplaner för ett flertal nämnder men det är inte konstigt att de saknas då den centrala politiska styrningen inte är tillräckligt kraftfull. Istället för politisk handlingskraft har vi sett återkommande förhoppningar om att ”näringslivet” ska klara av det den blågröna politiken inte förmår. Den bifogade rapporten om klimatinvesteringar innehåller många goda insatser om än inte tillräckliga, men den tydliga övergripande slutsatsen är att staden kan åstadkomma stor klimatnytta just genom sin rådighet över fastigheter och verksamheter. Den slutsatsen står i stor kontrast till den nuvarande majoritetens ideologiskt drivna försäljningar, avknoppningar och privatiseringar som berövar oss just sådan rådighet.

Vi rör oss varje dag närmare de datum våra målsättningar löper ut utan att göra de nödvändiga investeringar och förändringar som kommer att krävas för att nå dit. Nedstängningarna i samband med pandemin ledde till att en del utsläpp minskat mer än förväntat, men nu när samhället åter öppnat upp tyder allt på att trafiksituationen gått tillbaka till samma utvecklingskurva sen innan och att ännu en möjlighet försuttits. De vatten som utgör en stor del av Stockholms kännetecken står inför stora utmaningar för att upprätthålla sin kvalitet men såväl konkreta handlingsplaner som nödvändig finansiering saknas.

Kultur

Det är positivt att kulturskolan ska utveckla sitt digitaliseringsarbete för att skapa bättre förutsättningar, bli mer tillgänglig och nå en bredare målgrupp. Dock hade vi gärna sett att kulturskolan fick mer resurser att bland annat skapa fler kursplatser och terminskurser.

Programverksamheten på stadens bibliotek har kommit igång efter pandemin, och det är efterlängtat. Biblioteken måste bli mer tillgängliga, på flera bibliotek runt om i staden är det öppettiderna alldeles för korta. Biblioteken har under det grönbåa styret haft sina utmaningar med bland annat personalbrist och orimliga öppettider.

Även om vi kulturlivet börjar ta igen sig efter pandemin hotar nya utmaningar. Framför ligger en prognos om en tilltagande inflation som riskerar att drabba en redan hårt ansatt kultursektor, inte minst genom ökade hyreskostnader, i såväl de egna verksamheterna som i det fria kulturlivet och, inte minst, föreningslivet. Det är därför viktigt att staden har fortsatt hög beredskap att stötta såväl kulturliv som föreningsliv så att inte återstarten kommer av sig.

Arbetsmarknad

Stadens utmaningar med långtidsarbetslöshet kvarstår och att det uppsökande arbetet måste intensifieras för att nå grupper som står särskilt långt ifrån arbetsmarknaden. Stadsledningskontoret skriver att utvecklingen på arbetsmarknaden är stark men på ett strukturellt plan är detta inte en sanning för alla. Då många av de arbetslösa har en svag position på arbetsmarknaden är risken att långtidsarbetslösheten permanentas på en hög nivå. Detta leder till ökade behov av arbetsmarknadsinsatser och utbildning för att de utan arbete ska få det stöd de behöver för att kunna få ett arbete. Enligt prognosen i tertiärrapport 1 kommer arbetsmarknadsnämnden gå med överskott mot budget och det visar på att det finns utrymme för att höja ambitionsnivån i arbetsmarknadspolitiken. Det behövs särskilda insatser riktade till dem som står allra längst från arbetsmarknaden, och vi behöver därför förstärka Jobbtorgen och öka antalet platser för Stockholmsjobb inom stadens olika verksamheter. För att få fler i arbete behövs en aktiv arbetsmarknadspolitik som rustar de arbetslösa att kunna få de jobb som finns tillgängliga, satsar på fler platser på vuxenutbildningen och gör investeringar som skapar nya jobb.

Äldreomsorg

Nu när pandemin äntligen är över kan många äldre och deras anhöriga börja leva mer som vanligt igen och förhoppningsvis fortsätter det så. Ofrivillig ensamhet var ett stort problem redan innan krav på isolering och månader av besöksförbud, därför måste äldreomsorgen satsa stort på att bryta isoleringen för äldre. Efter en lång period av pågående kris är personalen i äldreomsorgen givetvis trött och återhämtningen kommer att ta tid.

Vi ser att ett par stadsdelsnämnder prognosticerar ett överskott inom äldreomsorgen och hänvisar till den minskade efterfrågan på vård- och omsorgsboende samt hemtjänst som verkar kvarstå efter pandemin. Detta beror troligen inte på att de reella behoven av vård- och omsorgsboende eller hemtjänst har minskat utan att förtroendet för verksamheterna är skadat på grund av pandemin. I ljuset av detta är det särskilt bekymmersamt att läsa att indikatorn *Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod* inte bedöms uppnås under året. Faktum att staden inte kan leva upp till målet om personalkontinuitet riskerar helt enkelt att fler kanske avstår från att ta emot viktiga insatser. Att personer med behov av vård och omsorg inte söker de insatser de har rätt till kan få stora konsekvenser. Risken är att behoven ökar i och med att vård inte sätts in i rätt tid, men även att anhöriga som redan fått ta stort ansvar under pandemin får fortsätta att vårda sina äldre familjemedlemmar. Vi vill att staden noggrant utreder hur det kommer sig att färre söker sig till äldreomsorgen och gör insatser för att öka förtroendet bland brukarna.

Det är glädjande att läsa att andelen timanställda inom äldreomsorgen sjunker. Vi vill att staden nu gör allt för att hålla i utvecklingen och öka takten ytterligare. Fasta anställningar och hög kontinuitet är grundläggande för kvaliteten i verksamheterna och arbetsmiljön för våra medarbetare.

Samhällsfastigheter

En stark orosfaktor är också privatiseringsagendan för samhällsfastigheter, som motiveras med omsorg om stadens ekonomi men övervältrar kostnaderna på kommande generationer. Att låta privata aktörer i allt högre grad bygga och äga skolor, vård- och omsorgsboenden och idrottshallar, som sedan hyrs ut till staden på långa kontrakt, är att låta skattebetalarna bära bördan av högre hyreskostnader i ett livscykelperspektiv och dränerar stadens nämnder ekonomiskt. När antalet barn och unga växer framöver riskerar detta att stå oss dyrt. Även fortsatta försäljningar av Micacas fastigheter som skulle kunna användas för att bidra till att tillgodose SHIS:s stora behov av genomgångsbostäder för att tillgodose sociala behov av bostäder är kontraproduktiv politik och något helt annat än en hållbar ekonomi.

För fastighetsnämnden vill vi återigen betona behovet av en genomgripande analys av nämndens förutsättningar att fullgöra sitt uppdrag, då en stor del av fastigheterna har högt kulturhistoriskt värde med begränsade avkastningsmöjligheter och hyresgästerna till stor del

är stadens egna verksamheter samt föreningar och småskalig kulturverksamhet utan möjligheter att betala marknadsmässiga hyror. Visserligen är förra årets sänkta överskottskrav ett steg i rätt riktning, men otillräckligt då marginalerna fortfarande är för små för att klara av oförutsedda händelser som pandemin och de effekter som vi ser av kriget i Ukraina. Det ligger i hela stadens intresse att närings- och kulturverksamheter har goda förutsättningar att överleva krisperioder, samtidigt som det inte gynnar nämnden på sikt att lokalhyresgäster sägs upp eller tvingas lämna lokaler. De hyreslättnader som infördes under pandemin var restriktiva och byggde på ett resurskrävande ansökningsförfarande. I dagens säkerhetspolitiska situation ser vi att översikt och upprustning av bergrum gett oväntade kostnader. Bättre ekonomiska marginaler för nämnden skulle förbättra möjligheterna att agera snabbt för att möta nya situationer i en föränderlig värld.

Vidare ser vi fortsatt behov av ökade möjligheter att genomföra nödvändiga och planerade åtgärder trots kostnadsökningar, snarare än att om några år återigen gå in i fastigheter för att göra resterande upprustningar, eller gå miste om intäkter för att fastigheter riskerar att stå tomma på grund av säkerhetsskäl. Tragiskt nog dras översynen av stadens hyresmodeller fortsatt i långbänk, trots att den pågått större delen av mandatperioden. Behovet av ett system som både tillgodoser fastighetsnämndens möjligheter till en professionell fastighetsförvaltning och ger ekonomiska förutsättningar för föreningar och kulturskapare att hyra ändamålsenliga lokaler är skriande. Detta framgår inte minst av situationen för fastighetsnämndens ateljéer, där nödvändiga åtgärder när det gäller ventilation, säkerhet och brandsäkerhet idag inte kan genomföras enligt fastighetsnämndens tertialrapport.

Vi är också allvarligt bekymrade över att bristen på investeringsmedel stoppar nämndens planer för utbyggnad och upprustning av idrottsplatser och idrottshallar. Istället överläts investeringarna på vinstdrivande aktörer och majoriteten bortser från att exempelvis Kommuninvests och SKR fastslår att det finns långsiktiga ekonomiska motiv för kommuner att äga anläggningar istället för att hyra. Bara 15,6 mnkr av anslagna 30 mnkr söktes och beviljas fastighetsnämnden för upprustning av parklekar i fem stadsdelsnämndsområden, trots att nästan alla parklekar är i behov av upprustning. Vi utgår från att resterande medel söks och beviljas under året, så att resterande parklekar också rustas upp. Dessutom behöver staden även planera för att bygga ut antalet parklekar för att matcha befolkningsunderlaget.

På grund av förändrade marknadsförutsättningar senareläggs nu också förvärv av bostadsrätter med 106 mnkr, vilket visar det riskfyllda i att i för hög grad förlita sig på privata byggaktörer när det gäller att tillgodose behov av nya förskolor och LSS-bostäder. Privata byggaktörer måste bidra, allmännyttan kan inte ta hela ansvaret, men för att säkra utbyggnaden av exempelvis LSS-bostäder måste strängare krav övervägas för markanvisningar till privata aktörer.

Skola

Pandemin har påverkat skolornas verksamhet i allra högsta grad och verksamheterna har tagit ett stort ansvar såväl för att säkra en normalitet för barn och unga i denna märkliga tid. Det har inneburit en stor anpassning och följsamhet. Då vi vet att restriktionerna krävt mycket av förskolornas och skolornas personal är det även viktigt att följa upp deras mående och aktivt arbeta för att deras arbetsmiljö ska förbättras. Bland annat ser vi att förskolans barngrupper fortsätter vara för stora och staden når inte upp till målen om antal förskolebarn per anställd årsarbetare. Vi anser att majoriteten bör fördela statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan, som uppgår till 36,1 under 2022 mnkr, enbart till förskolor i socioekonomiska områden. Analyser har visat att de socioekonomiska faktorerna är starkare i sin påverkan på skolresultat. Genom en att stärka förskolan med en extra satsning kan det leda till minskade skillnader för barn som växer upp i ekonomiskt eftersatta områden.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog, Emilia Bjuggren och Kadir Kasirga (alla S) enligt följande.

Mandatperioden går mot sitt slut och tertialrapport 1 för år 2022 är den sista prognosen som redovisas före de allmänna valen den 11 september. Vi socialdemokrater har under mandatperioden redovisat en högre ambitionsnivå för såväl välfärd som samhällsbyggande. Som en del av detta har vi velat se en annan målstruktur för staden med utgångspunkt i målet om ett Stockholm för alla.

Vi har tidigare framfört att ILS-systemet används på ett sätt som gör det alltmer irrelevant. När stadens målsättningar inte uppnås, när klyftorna i skolan ökar, när klimatmålen inte nås och när otryggheten ökar bedöms ändå tre av tre inriktningsmål att uppfyllas helt under året. När måluppfyllelsen bedöms i termer av ”på rätt väg” riskerar avståndet mellan stadens måluppfyllelse och medborgarnas upplevelser öka än mer. Det är problematiskt.

Det är nu tid att summera den skattesänkings- och utförsäljningspolitik som den moderatledda majoriteten fört under mandatperioden. Det är tydligt att den inte har lett till en stad som håller ihop. Tvärtom. Trots nära två år av pandemi som satt ljust på både bristande krishantering och otillräckliga resurser i välfärden har politiska förslag för att stärka desamma uteblivit. Stadens krishantering har visserligen utvärderats, men när uppdraget och frågeställningarna formulerats av dem som ska granskas blir utvärderingen knappast oberoende. Resultatet har blivit att flera av de största bristerna, framför allt gällande hur pandemin hanterades inom stadens äldreomsorg, inte har undersökts fullt ut. Därför har heller inga förslag till förbättringar lagts fram. Det är ett misslyckande. Den statliga Coronakommissionen har å sin sida föreslagit ett flertal åtgärder för att stärka framför allt äldreomsorgen. Vi menar att dessa måste implementeras i staden.

Tre år i rad har majoriteten missat sina mål för bostadsbyggande. Lösningen på detta problem blev att inför mandatperiodens sista år helt sonika sänka målen. Således bedöms nu bostadsmålen för första gången att uppfyllas detta valår. Det må vara en byråkratisk lösning för att putsa resultaten för det moderatledda styret, men knappast en politik som skapar fler bostäder i Stockholm. Tvärtom. Det är en gigantisk bostadsskuld som de grönbåa lämnar efter sig. De är skyldiga stockholmarna 10 000 bostäder. Den grönbåa bostadspolitiken har under mandatperioden varken gagnat de unga som väntar på sin första egna bostad, de företag som inte kan anställa på grund av bostadsbrist eller de cirka 90 000 aktivt sökande i Bostadsförmedlingens kö.

Vi står inför en oviss ekonomisk framtid. Det rådande världsläget med Rysslands invasionskrig i Ukraina skakar omvärlden. Kraftigt ökande kostnader tillsammans med stigande räntor kommer att få inverkan på stadens ekonomi. Samtidigt ökar skatteintäkterna och Sverige återhämtar sig bra efter pandemin. De stora statliga bidragen till välfärden har räddat stadens ekonomi under pandemiåren. Ett tydligt exempel är år 2020 då Stockholms skolor behövde skära ned i verksamheten på grund av den otillräckliga skolbudgeten. När pandemin slog till tog staten ansvar för sjuklönekostnaderna vilket räddade utbildningsnämndens budget i slutet av året. Skolorna hade det dock fortfarande tufft. När nuvarande ledning i staden slår sig för bröstet för en välskött ekonomi är det i själva verket staten som har stått för finansieringen av stockholmarnas välfärd.

Samtidigt som Stockholm återhämtar sig och arbetslösheten minskar ligger långtidsarbetslösheten kvar på en hög nivå. Antalet arbetslösa som varit utan arbete i mer än 24 månader fortsätter att öka och de som är långtidsarbetslösa är det under en allt längre tid. Denna utveckling påverkar Stockholm negativt. Dels påverkas skatteunderlaget genom lägre skatteintäkter, dels påverkas kostnaderna för ekonomiskt bistånd. Av de vuxna som erhåller försörjningsstöd i Stockholm var 44 procent arbetslösa. Här finns stora möjligheter till förbättring. Då krävs dock en aktiv arbetsmarknadspolitik. Att minska andelen som behöver försörjningsstöd på grund av arbetslöshet skulle gagna Stockholms ekonomi, men framför allt skulle det gagna de individer som ges möjlighet till en egen försörjning genom arbete.

Målet ”I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är bäst i Sverige” uppfylls endast delvis. Andelen som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen i årskurs 6 har sjunkit för varje år under mandatperioden. Från 78,7 procent år 2018 till 76,6 procent år 2021. Därutöver är det alltså en fjärdedel av eleverna i skolor som tillhör den fjärde socioekonomiska kvartilen som inte är behöriga till gymnasiet. Vi vill därför göra mer för att vända resultaten i skolan och få fler barn att nå sin fulla potential. Därför har vi tidigare föreslagit en ökad schablon för grundskolan, inklusive en uppräknig av socioekonomiskt tilläggsanslag med 116 mnkr, vilket motsvarar 200 nya lärare.

Det är oroväckande att många elever känner sig otrygga i skolan. Under våren har det även framkommit uppgifter från polisen och i media att kriminella nätverk nu även rekryterar vid stadens särskolor. Skolan i Stockholm ska vara gäng- och knarkfri. Om vi hade styrt staden hade vi avsatt medel för en trygghetsinsats i skolan.

Vi måste öka studieron i klassrummen. Endast 60 procent av eleverna i årskurs 5 upplever att de kan arbeta i lugn och ro på lektionerna. För att öka både studiero och kunskapsutveckling behöver den enskilda elevens tid med läraren öka. Därför föreslår vi att det införs ett två-lärarsystem i Stockholm, initialt i skolor med störst behov.

Det är positivt att läsa om Kulturskolans ökning av elevplatser för termins- och kortkurserna. Samtidigt måste man ta i beaktande att var fjärde plats i Kulturskolan har försvunnit sedan år 2018. Kulturskolan hade dessutom cirka 30 färre lärare år 2021 jämfört med år 2018. Under samma tid har antalet platser för terminskurserna minskat med 25 procent. När färre barn får lära sig spela ett instrument eller gå en teaterkurs är det en direkt konsekvens av Moderaternas politik med ökade avgifter och nedskärningar inom personal. Det är en mycket allvarlig utveckling. Vi vill istället sänka avgifterna och öka antalet platser. Fler barn och unga ska kunna delta i Kulturskolan.

Inom många områden har få eller inga skarpa åtgärder vidtagits under mandatperioden. Det har varit stiltje i bostadsbyggandet, få arbetsmarknadspolitiska satsningar, svaga skolbudgetar och allmänt innehållslös politik. Men den blågröna majoriteten har i alla fall arbetat hårt inom ett område. När det gäller att sälja stadens fastigheter har man lagt manken till. Genom att använda begreppet ”icke-strategiska fastigheter”, utan att närmare förklara vilka kriterier det bygger på, har man gått in för att sälja så många samhällsfastigheter som möjligt. Skolor, förskolor och idrottshallar har sålts till privata aktörer. Detta är problematiskt för stadens rådgivning över elevplatser och tillgång till idrottsytor, och det har även påverkat stadens fastighetsägande bolag negativt. Intäkterna väger inte upp för den pressade arbetsbördan och nedskärningskrav. Det får inverkan bolagens möjlighet att genomföra nödvändigt underhåll i befintliga fastigheter, något som bland annat lyfts av SISAB. I slutändan får stadens elever betala priset.

Dessutom har tusentals hyresrätter ombildats till bostadsrätter. Även om facit verkar stanna på avsevärt färre än vad ansvarigt borgarråd hade hoppats på, är det en stor förlust för stadens bostadssökande. Det är lägenheter med lägre hyra som framför allt har sålts, vilket ytterligare försvårar för ungdomar, pensionärer och nya stockholmare att få en egen bostad i Stockholm. Vi är motståndare till de blågrönas privatisering av Stockholm.

Stockholm har under lång tid varit en förebild inom klimat och miljö. Men arbetet går alltför långsamt. Stadens mål är att vara klimatpositiv till år 2040, vi menar att det målet går att klara till år 2035. Vi har högre ambitioner och pekar på flertalet åtgärder för att Stockholm ska klara en tuffare målsättning. Men det kräver ett nytt politiskt ledarskap som prioriterar de storskaliga klimatsatsningarna framför symbolpolitik. Ett ledarskap som vill ha en rättvis klimatomställning där alla bidrar och som kommer alla till del.

En viktig åtgärd är att kraftigt minska utsläppen från trafiken. Det är av största vikt för att Stockholm ska nå klimatmålen. Trots detta har den utlovade handlingsplanen för utsläpp från vägtrafiken fortfarande inte tagits fram. Det innebär att det saknas utsläppssänkande åtgärder i stadens klimatarbete motsvarande 84 000 ton. Att handlingsplanen för vägtrafiken inte kommer hinna antas under mandatperioden innebär att stadens klimathandlingsplan urholkas. Stockholm kan bättre.

Vi vill avsluta med att lista några av de gamla Allianspartiernas vallöften som ännu ej genomförts. Sådant man lovat men inte hållit. Sammanställningen utger sig inte för att vara fullständig och naturligtvis finns ett antal löften som man lyckats genomföra. Listan ger dock en bild av det moderatledda styrets oförmåga att styra Stockholm under de senaste fyra åren.

Ett axplock av ej genomförda löften:

- Halvera antalet unga som varken arbetar eller studerar till 2025.
  - o Antalet unga i arbetslöshet är i april 2022 24 procent högre än motsvarande månad för tre år sedan.
- Utveckla praktik- och lärlingsverksamheter samt yrkes- och vuxenutbildningen.
  - o Staden har inte sökt om alla de statsbidrag som finns för lärlingsverksamhet.
- Ingen stadsdel i Stockholm ska finnas med på polisens lista över särskilt utsatta områden 2025.
  - o Ingen stadsdel har avförts från listan under mandatperioden.
- Flytt av kommunala arbetsplatser och fler offentliga och privata arbetsplatser i ytterstadsområden som domineras av bostäder.
  - o Inget beslut om utflyttning av någon kommunal förvaltning har fattats.
- Samtal inom 24 timmar med förstagångsförbrytare.
  - o En 48-timmarsregel har beslutats, men har betydande problem.
- Förbättra kunskapsresultaten i hela staden och halvera andelen elever utan gymnasiebehörighet i skolor i utsatta stadsdelar till 2025.
  - o Kunskapsresultaten i hela staden har inte förbättrats. Tvärtom har klyftorna ökat – även om det finns några positiva undantag – och andelen elever som är godkända i alla ämnen har minskat.
- Inför aktivt skolval så att alla elever aktivt väljer skola.
  - o Inget aktivt skolval har införts.
- Erbjud stöd, läxhjälp och lovskola samt utökad undervisningstid för att alla elever ska kunna nå sin potential.
  - o Inget beslut om utökad undervisningstid har fattats.
- Öppna filialer till eftertraktade skolor med goda resultat och uppmuntra fler aktörer att bidra med att bygga nya skolor för att möta behoven.
  - o Inga filialer till eftertraktade skolor har öppnats. I huvudsak har majoriteten sålt skolor snarare än att uppmuntrat privata aktörer att bygga nya.
- Stärk läraryrkets attraktivitet, inrätta fler förstelärare i grundskolan samt etablera förstelärare i förskolan.
  - o Inga förstelärare har etablerats i förskolan.
- Minska barngruppernas storlek i förskolan.
  - o Personaltätheten oförändrad. Till följd av pandemin och lägre inskrivningsgrad något mindre barngrupper.
- Förbättra förskollärarnas arbetssituation, bland annat genom att slopa rätten till obegränsad vistelsetid i förskolan och återgå till 30 timmar per vecka för barn till föräldralediga.
  - o Förskollärarnas arbetsmiljö har inte förbättrats generellt. Däremot har barn till föräldralediga och arbetslösa fått begränsad rätt att delta i förskolans verksamhet.

- Inför en elevhälsogaranti.
  - o Ingen garanti finns.
- Gör information om barnomsorgsavgiften och om olika barnomsorgsalternativ tydlig och lättillgänglig.
  - o Ingen information om barnomsorgsavgift finns på stadens hemsida.
- Stockholm ska ha Sveriges bästa innovations- och företagsklimat senast 2025.
  - o Enligt Svenskt Näringslivs ranking av kommunernas företagsklimat sjönk Stockholm år 2021 från plats 80 till plats 93. 41,5 procent av tillfrågade företagare tycker Stockholm har ett bra företagsklimat.
- Inrätta en trygghetsjour för företagarnas säkerhet i hela staden.
  - o Finns ej.
- Verka för fler arbetsplatser och möjligheter till företagsetableringar i de södra delarna av staden.
  - o Få direkta insatser har tagits för att specifikt stödja företagsetableringar i södra Stockholm.
- Inför en servicegaranti för att garantera att kommunen levererar tjänster i tid till både företag och privatpersoner.
  - o Finns ingen, kunde ha beslutats i samband med stadens nya kvalitetsprogram men det gjordes ej.
- Utveckla modellen ”En väg in” för stadens entreprenörer.
  - o Har delvis etablerats för de företag som vill ta över kommunal verksamhet och kommunala fastigheter – men inte i övrigt.
- Bygg Östlig förbindelse med modern trafikplanering.
  - o Finns ej, majoriteten har ej heller drivit på för bygget.
- Utred nedgrävning av Centralbron för en bättre stadsmiljö.
  - o Det påstås ha gjorts en utredning – men ingen har fått se den. Och finansborgarrådet har backat från förslaget.
- Genomför en omfattande utbyggnad av laddinfrastrukturen för elbilar.
  - o Det byggs ut – men knappast i omfattande takt. Det är väldokumenterat att utbyggnaden inte sker i takt med antalet fordon och enligt stadens hemsida planeras just nu endast fyra offentliga laddplatser i ytterstaden.
- Återgå till avgiftsfri parkering för personer med parkeringstillstånd för rörelsehindrade och reducera avgifterna för motorcykel och moped.
  - o Avgifterna för motorcykel har sänkts. Det är inte avgiftsfri parkering för rörelsehindrade.
- Bygg 10 000 bostäder per år till 2025 – totalt 70 000 bostäder.
  - o Inget år har målet uppnåtts. År 2019 byggdes 5 552 bostäder. År 2020 var det 4 228 bostäder som färdigställdes. År 2021 påbörjades 5 171 bostäder. År 2022 sänktes målen.
- Upprätta en plan för överdäckningar av motorleder.
  - o Ingen sådan plan har upprättats.
- Minska bidragsberoendet i hela Stockholm och halvera bidragsberoendet i utsatta stadsdelar till 2025.

- Minskningen av behov av bidrag som har minskat under lång tid har stagnerat på i princip samma nivå som år 2018. I utsatta områden har det tvärtom ökat något.
- Inför en boendegaranti för alla över 85 år.
  - Ingen boendegaranti har införts.
- Återinför helgöppet för telefontjänsten Äldre direkt.
  - Äldre direkt har öppet måndag till fredag enligt stadens hemsida.
- Säkerställ trygga bibliotek med generösa öppettider och trygga sim- och idrottsanläggningar.
  - Öppettiderna på stadens bibliotek reducerades kraftigt under år 2019. Därefter har de något förbättrats men det är fortfarande flera som har betydligt kortare öppethållande än år 2018.
- Utveckla Kulturskolan och El Sistema för att nå fler barn och unga.
  - Avgifterna har höjts kraftigt vilket gör att det är färre som nu deltar i terminskurserna.
- Stockholms skuldbörda ska minska.
  - Stadens externa nettoskuld var i september år 2018 44,5 mdkr. I mars 2022 var samma siffra 69,1 mdkr.
- Den kommunala förvaltningen ska effektiviseras och byråkrati och konsultkostnader minskas.
  - Stadsledningskontoret kostade år 2018 1 440 mnkr. År 2022 är budgeten 1 508 mnkr. Kostnaderna för konsulter har såvitt vi sett inte minskat – dessa uppgick enligt uppgift från SLK till kostnader om drygt 3 mdkr.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Sara Stenudd (V) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Wanngård, Jan Valeskog, Emilia Bjuggren och Kadir Kasirga (alla S) med hänvisning till Socialdemokraternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) enligt följande.

Feministiskt initiativs vision är att Stockholm ska vara en välfärdsstad som satsar på kvinnor och barn. Stockholm ska vara en stad som håller ihop, där makt och resurser fördelas jämställt och jämlikt. En stad som är öppen och fri från våld och förtryck. Det är tydligt att det är stora skillnader mellan det moderatledda styrets och Feministiskt initiativs politik och uppföljningen av budgeten visar skillnaden i prioriteringsordning. Därtill är det tydligt att det under det grönbå styrets ledning saknas ett tydligt strategiskt jämställdhetsarbete i staden när vi läser ärendet med bilagor. Året 2022 inleddes med en fortsatt pandemi och sedan Ryssland och Putins invasion av Ukraina. Matpriser har skjutit i höjden, och det drabbar särskilt barnfamiljer.

Det är anmärkningsvärt att inte större fokus läggs för att kvinnors trygghet. Under första halvåret har 12 kvinnor misstänks mördats av en man. Fem av dessa mord skedde i Stockholms stad. Dessutom har vi sett hur kriget i Ukraina har lett till ökad människohandel. Ty-

vär har inte styret agerat på det kraftfulla sätt som vi önskat och vi ser i uppföljningen att de insatser som krävs med förstärkningar av relationsvåldscentrum och relationsvåldsteam har uteblivit. Även förslag som bostadsgaranti för våldsutsatta, slopad egenavgift för skyddat boende och resurser till jourer som jobbar med målgruppen har fått stå tillbaka. Dessutom har det våldspreventiva arbetet varit ostrukturerat och endast 28 skolor, varan ev gymnasieskola och en gymnasieskola har infört MVP. Vi ska inte bara stoppa våldet utan också förebygga det.

Feministiskt initiativ saknar handlingskraft från styret för att fler kvinnor ska komma in på arbetsmarknaden. Vi ser hur arbetslösheten bland männen återhämtar sig, medan kvinnor fortfarande har en svår situation med fortsatt arbetslöshet. Kvinnors ekonomi är mer sårbar. Särskilt kvinnor i en redan socioekonomiskt utsatt situation och utrikesfödda kvinnor. Dessutom ser vi ut att gå in i en lågkonjunktur vilken kan drabba den offentliga sektor, som i majoritet uppbärs av kvinnor. För första gången sedan 2007 har vi sett hur kvinnors löner har gått tillbaka i förhållande till männen.

Världen befinner sig i en klimatkatastrof och det krävs drastiska åtgärder för att säkerställa planetens överlevnad. Det är för oss självklart att Stockholm och dess invånare ska vara ett föredöme när det gäller att ställa om i hållbar riktning. Vi behöver en politik som inte utgår från ständig tillväxt. Under pandemiåret har luftföroreningar minskat i staden, en del av förklaringen är att fler valt att ställa bilen. Tyvärr har den trenden brytis och vi är åter på nivå med tidigare år. Feministiskt initiativs förslag om bilfri innerstad, med början om bilfria söndagar, är ett verksamt sätt att fortsätta trenden.

Styrets utförsäljningar av allmännyttan, och där också skolfastigheter och hallar, som kommer påverka stadens ekonomi framöver. Samtliga studier har visat att det i längden blir dyrare att hyra in sig i en privat aktör än att äga den själva. Att uppnå bostadsmålen när det kommer till allmännyttans byggande har inte varit något som styret lyckats med under mandatperioden. Det är tydligt att det behövs en ny ledning för staden.

Staden har antagit en strategi för stadens fritidsgårdar, men samtidigt ser vi hur verksamheter hotas med nedläggning som i exempelvis Hägersten. Det går inte att ha fina ord på pappret, när man samtidigt inte ger de resurser som krävs för att barn och unga ska ha en jämlik uppväxt.

I tider när högerextremismen växer och ger sig uttryck på såväl sociala medier, i de parlamentariska rummen och i de offentliga rummen är det viktigt att staden växlar upp. Sedan det grönbå styret valde att lägga ner kansliet för mänskliga rättigheter ser vi hur arbetet successivt fått allt lägre ambitioner. MR-kansliet var en katalysator för att på ett samordnat sätt arbeta för att leva upp till de mänskliga rättigheterna. HBTQI-ungdomar riskerar att förlora sina livsviktiga mötesplatser. Diskrimineringen hindrar människor från att komma in på såväl bostadsmarknaden som på arbetsmarknaden. Efter att stadens rapport om antisemitism i Stockholms skolor släpps är det tydligt att arbetet mot rasism och diskriminering behöver växla upp. Vi vill se att staden tar fram ett stadsövergripande program mot rasism.

Nämnderna saknar i varierande omfattning ett tydligt jämställdhetsperspektiv på de aktiviteter som ska genomföras i staden. Det gäller även barnrättsperspektivet och arbete mot diskriminering inom stadens egna verksamheter. Fortfarande kvarstår tidigare uppmaning om att nämnder ska förstärka sitt arbete mot diskriminering vad gäller personer med funktionsnedsättning. Det är tydligt att krafttag behövs och Feministiskt initiativ föreslår att kommunstyrelsen slutar samarbetsavtal med stadens antidiskrimineringsbyråer för att intensifiera arbetet.